

PŘEHLED VÝZKUMŮ

51

Brno 2010

PŘEHLED VÝZKUMŮ

Recenzovaný časopis *Peer-reviewed journal*

Ročník 51
Volume 51

Číslo 1–2
Issue 1–2

Předseda redakční rady
Head of editorial board

Pavel Kouřil

Redakční rada
Editorial Board

Herwig Friesinger, Václav Furmánek, Janusz K. Kozłowski,
Alexander Ruttikay, Jiří A. Svoboda, Jaroslav Tejral, Ladislav Veliačik

Odpovědný redaktor
Editor in chief

Petr Škrdla

Výkonná redakce
Assistant Editors

Soňa Klanicová, Marián Mazuch, Ladislav Nejman, Olga Lečbychová,
Rudolf Procházka, Jiří Juchelka, Lubomír Šebela

Technická redakce, sazba
Executive Editors, Typography

Pavel Jansa, Ondřej Mlejnek

Software
Software

Spencer Kimball, Peter Mattis, GIMP Development Team 2008: GNU
Image Manipulation Program, 2.6.1
GRASS Development Team 2008: Geographic Resources Analysis
Support System, 6.3.0
Kolektiv autorů 2008: Inkscape, 0.46
Kolektiv autorů 2005: L^AT_EX 2_ε

Fotografie na obálce
Cover Photography

Bronzové artefakty nalezené v depotech na hradišti „Tabulová hora“
u Klentnice. Srov. studii A. Navrátila. Foto J. Špaček.
*A foto of bronze artifacts found in hoards in the hill fort „Tabulová
hora“ near Klentnice. See the study of A. Navrátil. Photo by J. Špaček.*

Adresa redakce
Adress

Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i.
Královopolská 147
612 00 Brno
E-mail: pv@iabrno.cz

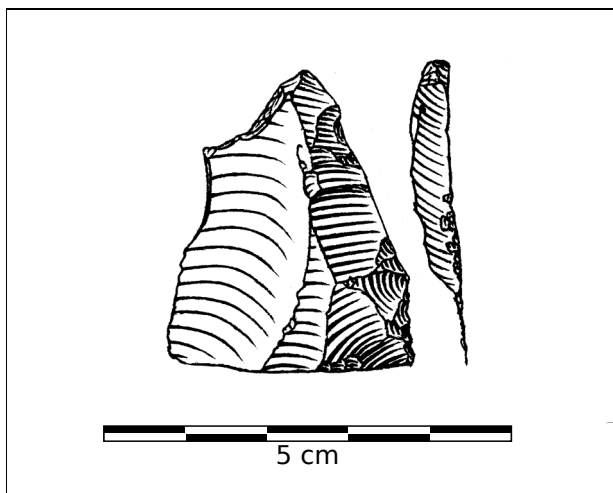
Webové stránky s pokyny pro autory: <http://www.iabrno.cz/pv>

ISSN 1211-7250

MK ČR E 18648

Vydáno v Brně roku 2010

Copyright ©2010 Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i. and the authors.

Obr. 19. Kyjovice. Rydlo.
Fig. 19. Kyjovice. Burin.

KYJOVICE (OKR. ZNOJMO)

„Sutny“. Mladý paleolit. Aurignacien (?). Ojedinelé nálezy. Povrchový průzkum.

V rámci systematických povrchových průzkumů na známé lokalitě v Kyjovicích a v jejím okolí byly ve dvou polohách identifikovány artefakty, které souvisí s paleolitickým osídlením. V prostoru známé polykulturní lokality v trati „Sutny“ bylo nalezeno 5 patinovaných artefaktů zhotovených z rohovce typu Krumlovský les a ze silicitu glacienních sedimentů (v poměru 3:2). V malé kolekci byl zastoupen i nástroj – již v paleolitu zlomené rydlo z rohovce typu Krumlovský les (obr. 19). Při revizi starších nálezů získaných z tohoto prostoru se objevilo ještě několik patinovaných, ale kulturně blíže neklasifikovatelných artefaktů. Předběžně lze nevýrazný soubor zařadit do aurignacien. Jedná se o první nezpochybnitelné paleolitické nálezy z tohoto prostoru.

Příspěvek byl realizován v souladu s GAČR 404-09-H020, Moravskoslezská škola archeologických doktorandských studií II a výzkumného záměru MSM0021622427 ÚAM FF MU, Brno.

Martin Kuča

Resumé

A small collection of five Upper Paleolithic artifacts made from Krumlovský les-type chert and from erratic silicite was collected at the polycultural site Sutny near Kyjovice.

LHOTA (K. Ú. LHOTA U LIPNÍKA NAD BEČVOU, OKR. PŘEROV)

„Malé stráně“, Lhota I. Mladý (střední?) paleolit. Sídliště. Povrchový průzkum.

Lokalita Lhota u Lipníka nad Bečvou (Lhota I) patří mezi typické představitele lokalit tzv. aurignacienu pomoravského typu, v jehož souborech je společně s prvky vysloveně aurignackými zastoupena i velmi výrazná szeletoidní složka, z níž nejnapadnější jsou listovité hroty. Ze samotné lokality Lhota I bylo v práci B. Klímy popsáno

celkem 5 listovitých hrotů – se zaoblenou bází, hrot typu Lhota a další 3 jsou ve fragmentárním stavu (Klíma 1979).

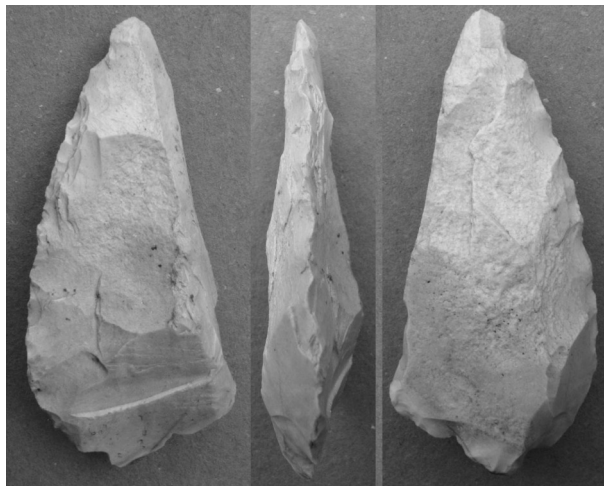
Na jaře r. 2006 byl během povrchového průzkumu zmiňované lokality nalezen výrazně plošně retušovaný kamenný nástroj (obr. 20), jehož délka dosahuje 7,8 cm. Břišní hrana nástroje je opracována jemnou bifaciální retuší, která místy zabíhá do plochy, hřbetní strana nese stopy po ztenčování. Na výrobu artefaktu byl užit eratický silicit, jehož zdroje se nacházejí přibližně 15 km severně od lokality (Jelínková 2005); jejich přítomnost je spojována s ledovcem sálského kontinentálního zalednění. V kolekci, zpracované R. Jelínkovou, zastupuje na zmiňované lokalitě téměř 70 procent všech surovin kamenné štípané industrie (Jelínková 2005) a za převažující surovinu je tento silicit popisován i v práci B. Klímy (Klíma 1979).

I když lze nález považovat spíše za projev szeletoidních prvků v pomoravském aurignacien, mousteroidní vzhled artefaktu vzbuzuje úvahy i o jeho možném středopaleolitickém původu. Přítomnost středního paleolitu na lokalitě Lhota I by mohla prozrazovat i přítomnost levalloiského hrotu s připravenou úderovou patkou (Škrdla 2009). Jiný levalloiský hrot ze zmiňované lokality byl publikován již v článku B. Klímy z roku 1979 (Klíma 1979) a fragment artefaktu s fasetací patky je také hlášen i z kolekce zpracované R. Jelínkovou (2005).

Ne úplně jednoznačná je i typologická determinace artefaktu. Ze samotného nástroje není zřejmé, jedná-li se o nedohotovný listovitý hrot nebo již o hotový nástroj – obloukové drásadlo se ztenčeným hřbetem. Představuje-li publikovaný artefakt skutečně mladopaleolitický nedohotovný listovitý hrot, lze jej považovat za zajímavý doklad technologie a fáze výrobního postupu tohoto szeletského typu nástroje příslušníky aurignacien.

Problémem industrií aurignacien pomoravského typu zůstává neznalost absolutních dat a zároveň skutečnost, že kolekce z lokality Lhota I – obdobně jako jiné soubory tohoto okruhu – mají povahu povrchových nálezů. Integrace nástrojů středopaleolitického typu do těchto aurignackých souborů tak může vzbuzovat u některých badatelů otázky (cf. Škrdla 2009).

Petr Matějec

Obr. 20. Lhota I. Zřejmě nedohotovný listovitý hrot.
Abb. 20. Lhota I. A leaf point, probably unfinished.

Literatura

- Jelínková, R. 2005:** Lhota (k. ú. Lhota u Lipníku nad Bečvou, okr. Přerov). *Přehled výzkumů* 46, 189–197.
- Klíma, B. 1979:** Nová stanice aurignacienu v Moravské bráně. *Archeologické rozhledy* 31, 361–369.
- Škrdla, P. 2009:** Lhota (k. ú. Lhota u Lipníku nad Bečvou, okr. Přerov). *Přehled výzkumů* 50, 232–233.

Resumé

An artifact typical for the Szeletian industry was found at the Aurignacian site Lhota I (cad. Lhota u Lipníka nad Bečvou). It is likely unfinished leaf point made of erratic flint.

MILOVICE (OKR. BŘECLAV)

Milovice IV – centrum obce. Gravettien. Záchraný výzkum.

V letech 2007–2009 prováděl ArÚB průběžně dohled nad kanalizací obce Milovice, ale protože hloubka obvykle nepřesahovala 2 m, výkopy protínaly poměrně mocné navážky v centru zástavby, místy se na bázi objevila spraš, ale paleolitické nálezy zjištěny nebyly. Starší zprávy zmiňují v intravilánu obce pleistocenní fosiliferní vrstvu v podstatně větších hloubkách (údajně až 11–12 m).

Situace

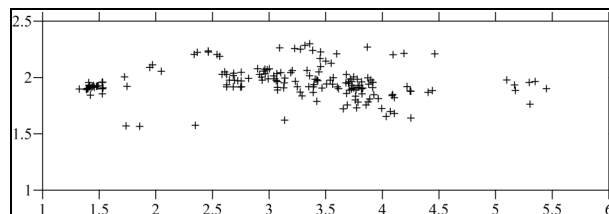
V červnu 2009 došlo k propadu silnice do systému opuštěných sklepů pod návsí. V těchto místech tvoří navážky 2,8 m, poté následuje spraš, v níž paleolitické souvrství probíhá v hloubce téměř 5 m, dno sklepů leží v hloubce zhruba 7 m. Pracovali jsme tedy převážně ve stropě zřícených dutin. Kulturní souvrství je zde poměrně mocné a stratigraficky členité (až 60–70 cm), a proto jsme odebrali vzorky pro datování ze tří poloh v superpozici, abychom zjistili časový odstup. Báze souvrství leží na spraši *in situ*, což dokládají profily ohniště a typické kotlíkovité jamky zahloubené do podloží (obr. 23). Profily na stěnách i strop byly začištěny a materiál zaměřen (obr. 21). Celá kubatura sesutého stropu byla vytažena, převezena k proplavení a roztřídění na pracovišti ArÚB v Dolních Věstonicích.

Fauna a prostředí

Mamutí kosti, především nápadný depot několika klů uložených na sobě, provázejí nálezy další fauny, v pořadí podle četnosti sobů, vlků, lišek, koní, zajíců a ptáků (zastoupení doplňujících druhů zatím není kvantifikováno; tab. 2, obr. 22–24). Nespálené kosti jsou často fragmentární, značná část drobných fragmentů byla nadto za větších či menších teplot přepálena v ohni. Na některých úlomcích mamutích klů jsou patrné stopy ohlazu. Na dvou kostech hlezenních soba jsou viditelné zářezy, na několika dalších kostech jsou patrné stopy ohryzu šelem nebo bodové opálení při kontaktu s ohněm.

Z výplavu se kompletují rovněž soubory úlomků zuhelnatělého dřeva, kvartérní malakofauna a mikrofauna, je-

jichž determinace je úkolem dalšího výzkumu. Předběžně lze říci, že výplavy obsahují také obratle ryb a kosterní pozůstatky několika jedinců ropuch (det. M. Ivanov). Mezi kvartérními měkkými určila Š. Hladilová pouze plže, a to více či méně úplné ulity a fragmenty (převažuje *Succinea*, dále předběžně *Lymnaea*, *Lithoglyphus*, *Vallonia* a další). Jsou to druhy obývající jak přímo sladkovodní prostředí, tak i vlhká místa na březích vod či sušší partie od vody vzdálenější.

Obr. 21. Milovice IV, vertikální průmět dokumentovaných předmětů a artefaktů, horizontálně strukturovaný. Sestavil M. Novák.

Fig. 21. Milovice IV, vertical projection of the documented objects and artifacts, horizontally structured. Compiled by M. Novák.

Obr. 22. Milovice IV, skupina mamutích kostí (pohled ze spoda). Foto M. Frouz.

Fig. 22. Milovice IV, a collection of mammoth bones (seen from below).

Obr. 23. Milovice IV, profil komplexním ohništěm s malými jamkami na bázi.

Fig. 23. Milovice IV, section through a complex hearth with small pits at the bottom.